

ERZURUM TEKNİK ÜNİVERSİTESİ
SAĞLIK BİLİMLERİ FAKÜLTESİ
BESLENME VE DİYETETİK BÖLÜMÜ
KLİNİK VE SAHA UYGULAMALI DERS USUL VE ESASLARI

BİRİNCİ BÖLÜM

(Amaç, Kapsam, Dayanak ve Tanımlar)

Amaç

MADDE 1- Bu usul ve esasların amacı; Beslenme ve Diyetetik Bölümü klinik ve saha uygulamalı dersleri için öğrenci ve öğretim elemanlarının uyması gereken temel kural ve ilkeleri belirlemektir.

Kapsam

MADDE 2- Bu yönerge, Erzurum Teknik Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Beslenme ve Diyetetik Bölümünde öğrenim gören öğrencilerin uygulamalı derslerinin planlanması, yürütülmesi ve değerlendirilmesine ilişkin usul ve esasları, öğrenci ve öğretim elemanlarının sorumlulukları ile ilgili temel kural ve ilkeleri kapsar.

Dayanak

MADDE 3- Bu usul ve esaslar, Erzurum Teknik Üniversitesi Lisans Eğitim-Öğretim ve Sınav Yönetmeliği'nin 13'üncü ve 19'uncu maddelerine ve Erzurum Teknik Üniversitesi Uygulamalı Eğitimler Yönergesi ilkelerine dayanır.

Tanımlar

MADDE 4- Bu yönergede geçen;

- a. Bölüm:** Beslenme ve Diyetetik Bölümünü,
- b. Eğitici Personel:** Mesleki yetkinliğe sahip, öğrencilerin işletmedeki eğitimlerinden sorumlu diyetisyeni,
- c. Fakülte:** Sağlık Bilimleri Fakültesini,
- d. Fakülte Kurulu:** Sağlık Bilimleri Fakültesi Fakülte Kurulunu,
- e. İşletme:** Mal ve hizmet üreten kamu ve özel kurum, kuruluş ve iş yerlerini,
- f. Uygulamalı ders:** Bir eğitim ve öğretim döneminde diploma programına ait dersler kapsamında öğrencilerin yükseköğretim kurumunun uygulama alanlarında, işletmelerde veya hizmet alanlarında uygulamaların içinde yer alarak bilgi, beceri ve yetkinliklerinin gelişimini sağlayan, ilgili dersin öğretim elemanının veya elemanlarının sorumluluğunda yapılan, işletmede mesleki eğitim veya staj kapsamında olmayan klinik ve saha uygulama dersini,
- g. Uygulamalı eğitim dosyası:** Öğrencilerin uygulamalı eğitimler kapsamında hazırlamaları gereken defter, gelişim dosyası, form, rapor ve benzeri dokümanı,
- h. Üniversite:** Erzurum Teknik Üniversitesini ifade eder.

İKİNCİ BÖLÜM **(Genel İlkeler)**

MADDE 5- Uygulamalı derslerin amacı; kuramsal meslek bilgisine sahip öğrencilerin, aldıkları akademik bilgileri gerçek yaşamda kullanma ve deneme, diğer bir deyişle, edindiği bilgileri yaparak-yaşayarak davranışa dönüştürme deneyimi kazanmasını sağlamaktır.

Staj/ Beslenme ve Diyetetik Uygulamaları Komisyonunun Sorumlulukları ve Görevleri

MADDE 6-

- (1) Komisyon; uygulamalı ders faaliyetlerinin planlanması, uygulanması ve koordinasyonundan sorumludur.
- (2) Komisyon, uygulamaların izlenmesi, uygulama yapılacak kurum ile bölüm arasındaki koordinasyonun sağlanması, öğrencilere uygulama süresince rehberlik edilmesi ile ölçme ve değerlendirme işlemlerinin yürütülmesinden sorumludur.
- (3) Komisyon, en az dört öğretim elemanından oluşur ve görev süresi 3 yıldır.
- (4) Komisyon, anabilim dalları planlamaları doğrultusunda resmi ya da özel kuruluşlardaki uygulama yerlerine, tarihlere ve uygulama alanlarının niteliklerine ilişkin kararlar alır.
- (5) Komisyon, öğrencilerin uygulama yapacakları yer ve tarih listesini ders uygulaması tarihinden en az 15 iş günü önce belirler ve ilan eder.
- (6) Komisyon, uygulama için ilgili kurum/kuruluşlarla yapılacak protokollerin hazırlanmasını sağlar.
- (7) Komisyon, uygulamalar sırasında karşılaşılabilecek sorunların çözümleri için kurum içi veya kurum dışı kuruluşlarla iş birliğini sağlar.
- (8) Öğrencilerin uygulama yerlerinde alacakları yemek hizmetini sağlar.
- (9) Tüm paydaşların (sorumlu öğretim elemanı, eğitici personel, işletme, öğrenci) düşünce ve görüşlerini alır.

İşletmenin Sorumlulukları ve Görevleri

MADDE 7-

- (1) İşletme, öğrencilere gerçek bir çalışma alanı atmosferi yaşatır.
- (2) Öğrencinin çalıştığı departmandaki işleri doğru yapıp yapmadığı hakkında yardımcı olur, pratik bilgi transferinde bulunur.
- (3) Uygulama yapılacak birimde deneyimli bir diyetisyen bulundurur.
- (4) Öğrenciyi geleceğin meslek elemanı olarak görür.
- (5) Uygulama döneminin etkin ve verimli geçmesini sağlar.

Eğitici Personelin Sorumlulukları ve Görevleri

MADDE 8-

- (1) Bir işletmede uygulama yapan öğrenciye doğrudan doğruya iş ya da görev veren ve onu denetleyen kişi o öğrencinin eğitici personeldir. Eğitici personel, Beslenme ve Diyetetik bölümü lisans mezunu olmak zorundadır.

- (2) Öğrenciler, uygulama esnasında işletme tarafından görevlendirilen ve alanında mesleki yetkinliği haiz bir eğitici personelin gözetiminde bulunurlar.
- (3) Hazırlanan eğitim planı dâhilinde öğrencilerin uygulamalı eğitimlerini yapmalarını ve sürdürmelerini sağlar.
- (4) Her bir öğrenci için işletme değerlendirme formunun doldurulmasını sağlar.
- (5) Devamsızlık, disiplin ve uygulamalarla ilgili diğer hususlarda sorumlu öğretim elemanı ile iş birliği yapar.
- (6) Öğrenciler uygulama eğitiminden sorumlu ilgili anabilim dalının düzenleyeceği eğitimlere ve toplantılara katılır.

Uygulamalı Eğitimde Görev Alan Sorumlu Öğretim Elemanının Özellikleri

MADDE 9-

- (1) Uygulamalar öğrenci sayısı ve uygulama alanı durumuna göre öğrenci/öğretim üyesi sayısı eşit olacak şekilde düzenlenir. Gerekli durumlarda birden fazla öğretim elemanı görevlendirilebilir.
- (2) Gerekli durumlarda diğer anabilim dallarından öğretim elemanları görevlendirilebilir.
- (3) Uygulamalarda, lisansüstü program mezunu/öğrencisi olan veya uygulama alanında çalışan diyetisyenler destek vermek üzere görevlendirilebilir.

Sorumlu Öğretim Elemanının Sorumlulukları ve Görevleri

MADDE 10-

- (1) Öğrencileri uygulamalarla ilgili ilke ve sorumluluklar, uygulama alanları, tarihler, uygulama süresi, uygulamaların değerlendirilmesi ve devamsızlık süreleri hakkında bilgilendirir,
- (2) Dersin uygulama hedeflerine uygun şekilde öğrencinin uygulama alanlarında rotasyonunu yapar,
- (3) Uygulamalar sırasında öğrencilere rehberlik ve danışmanlık sağlar, eğitim verir, uygulamayı planlar ve uygulamanın beklenen çıktıları sağlayıp sağlamadığını değerlendirir.
- (4) Öğrencilerin uygulamalarda kullanacağı gerekli araç ve gereçlerin teminini sağlar.
- (5) Öğrencilerin uygulamalarını, uygulama değerlendirme ilkelerine uygun şekilde değerlendirir.
- (6) Öğrenci uygulamalarına ilişkin her türlü belgenin (devam çizelgesi, öğrenci raporları vb) en az iki yıl süre ile ilgili Bölüm Başkanlığında saklanmasını sağlar.
- (7) Uygulamada karşılaşılan sorunları Bölüm Başkanlığına iletir.
- (8) Staj/ Beslenme ve Diyetetik Uygulamaları Komisyonu tarafından belirlenen ve önerilen uygulamalı eğitim modelinin gereklerini öğrenir ve eğitim sırasında uygular.
- (9) Uygulama eğitiminde yaşanan sorunları ve eksiklikleri belirler; bunlara çözümler getirir.

Öğrencinin Sorumlulukları ve Görevleri

Uygulama Öncesi

MADDE 11-

- (1) Öğrenci, ilan edilen uygulama tarih ve yerlerini, uygulama yapacakları alanların özelliklerini, uygulamada kendisinden beklentileri, değerlendirme ve genel uygulama kurallarına ilişkin bilgiyi öğrenmekle yükümlüdür.
- (2) Öğrencilerin, uygulama yapmadan önce “İş Sağlığı ve Güvenliği (İSG)” almaları, katılım belgelerini ibraz etmeleri zorunludur. İSG sertifika programının bir kez tamamlanması yeterlidir.
- (3) Öğrenci, uygulama yapılacak kurumun İş Sağlığı ve Güvenliği birimi ile irtibata geçerek, birimin istediği sağlık kontrollerini yaptırmakla yükümlüdür.
- (4) Öğrenci, beyaz önlük ve yaka kartını uygulamalı derslerden önce temin etmekle yükümlüdür.

Uygulama Sırasında

Öğrencilerin Genel Görünüşü ve Giyim Şekli

MADDE 12-

- (1) Öğrencinin genel görünüş ve giyim şekli üniversite öğrencisine yakışır bir biçimde, çalışılan hastane ve kurum ile diyetisyenlik mesleğinin özel koşullarına uygun olmalıdır. Uygulama süresince genel görünüş, kıyafetler izlenecek ve değerlendirilecektir.
- (2) Öğrenciler, beyaz önlük giyecek ve üzerinde görünür olacak şekilde yaka kartını taşıyacaktır.
- (3) Öğrencinin genel görünüş ve giyim şekli, çalışılan hastane ve kurum ile diyetisyenlik mesleğinin özel koşullarına uygun olmalıdır.

MADDE 13-

- (1) Öğrenci, uygulamasını mesleki etik ve yasal yükümlülükler (Yükseköğretim Kurumları Öğrenci Disiplin Yönetmeliği, Üniversitenin disiplin mevzuatı ve işletmenin çalışma kuralları vb.) doğrultusunda gerçekleştirmekle yükümlüdür.
- (2) Uygulama yapan her öğrenci uygulama yaptığı kurumun çalışma ve güvenlik kurallarına uymak ve mekân, araç ve gereçleri özenle kullanmakla yükümlüdür.
- (3) Öğrenci, kendisi ve uygulama sırasında bakımından sorumlu olduğu birey ve aile için enfeksiyon riski oluşturmayacak şekilde hijyen kurallarına uymakla yükümlüdür.
- (4) Öğrenci, işyerinde tüm çalışanlara saygı göstermeli ve amirlerin verdiği talimatlara uymalıdır.
- (5) Öğrenci, çalışma saatlerine titizlikle uymalıdır.
- (6) Öğrenci, uygulamalı eğitim planına göre işletmeyi (kuruluşu, çalışan sayısı vb.) tanımaya çalışmalı, işletmedeki çalışanların davranış ve iş görme şekillerini gözlemlemeli ve iş akışını izlemelidir. İzin verildiği ölçüde ve gerekli iş güvenliği önlemlerini almak şartıyla mesleği ile ilgili araç ve gereçleri kullanabilir.
- (7) Öğrenci, uygulama esnasında karşılaştığı her türlü sorunu sorumlu öğretim elemanı veya sorumlu diyetisyene bildirmekle yükümlüdür.
- (8) Öğrenci, uygulama sırasında cep telefonunu sessiz konumda tutar ve yalnızca gerektiğinde

kullanır.

- (9) Öğrenci akran eğitimi kapsamında uygulama sırasında uygulamaya grup olarak katılan 1. Sınıf öğrencilerine rehberlik eder.

Öğrencilerin Uygulama Esnasında Karşılaştıkları Sorunlar

MADDE 14-

(1) Öğrenci; uygulama esnasında karşılaştıkları sorunları sırasıyla birimin ilgili sorumlu diyetisyenine, sorumlu öğretim elemanına, Beslenme ve Diyetetik Bölüm Başkanlığı'na iletir. Öğrenci karşılaşılan sorunları kendi başına, hastane veya kurumda çalışan diğer meslek grupları ile çözümlenme çabasına girmemelidir.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Uygulamaların Ön Şartı, Düzenlenmesi, Yürütülmesi ve Değerlendirilmesi

Öğrenci Sigorta İşlemleri ve Öğrencilere Ödenecek Ücretler

MADDE 15-

- (1) Uygulamalı ders kapsamında uygulamalı eğitim yapan öğrencilere ücret ödenmez.
(2) Uygulama yapan öğrencilere 3308 sayılı Kanununun 25'inci maddesi ile 5510 sayılı Kanununun 5'inci maddesinin birinci fıkrasının (b) bendi uyarınca iş kazası ve meslek hastalığı sigortası yapılır. Ödenecek sigorta primleri üniversite tarafından karşılanır.
(3) Uygulamalı ders yapan öğrenciler 5510 sayılı Kanununun 6'ncı maddesinin birinci fıkrasının (f) bendi kapsamında sigortalı sayılmazlar.

Ön Şart

MADDE 16- Uygulamalı dersin alınabilmesi için herhangi bir ön şart bulunmamaktadır.

Uygulamaların Düzenlenmesi

MADDE 17-

- (1) Öğrenciler uygulamaları Sağlık Bilimleri Fakültesi Beslenme ve Diyetetik Bölümü eğitim-öğretim programı kapsamında gerçekleştirir.
(2) Uygulamaların süresi ilgili derslerin uygulama saatine uygun olarak belirlenir. Uygulamalar her hafta uygulama saati doğrultusunda ya da gerekli hallerde toplu olarak gerçekleştirilebilir.
(3) Uygulama alanlarının planlanması ilgili ders içeriğine uygun olarak yapılır.
(4) Uygulama alanları ilgili anabilim dalı başkanlığı tarafından belirlenir ve Staj/ Beslenme ve Diyetetik Uygulamaları Komisyonu tarafından onaylanır. Fakülte Dekanlığı tarafından ilgili resmi yazışmalar yürütülür.

Uygulamaların Yürütülmesi

MADDE 18-

- (1) Uygulamalar ilgili anabilim dalları tarafından belirlenen ve Staj/ Beslenme ve Diyetetik Uygulamaları Komisyonu tarafından onaylanan üniversite ve devlet hastaneleri, özel hastaneler, birinci basamak sağlık kurumları, toplu beslenme hizmeti veren kurum ve özel kuruluşlarda yapılır.

(2) Klinik Beslenme Erişkin Alan Uygulaması ve Klinik Beslenme Çocuk Alan Uygulaması üniversite ve devlet hastanelerinde, özel hastanelerde ve/veya Staj/ Beslenme ve Diyetetik Uygulamaları Komisyonunun uygun gördüğü diğer sağlık kuruluşlarında yapılır.

(3) Toplum Sağlığında Beslenme Alan Uygulaması koruyucu sağlık hizmetlerinin yürütüldüğü toplum sağlığı merkezleri, aile sağlığı merkezleri, dispanserler, huzurevleri ve yaşlı bakımevleri, kreş ve gündüz bakımevleri, spor merkezleri ve spor kulüpleri ile işçi sağlığı ile ilgili kuruluşlar, fabrikalar, Milli Eğitim Bakanlığı'na bağlı okullar, okul sağlığı vb. hizmetleri yürüten kurum ve kuruluşlarda yapılır. Uygulamanın yapıldığı dönemin koşulları doğrultusunda Staj/ Beslenme ve Diyetetik Uygulamaları Komisyonunun uygun gördüğü başka alanlarda da uygulama kapsamı o döneme özgü olarak değiştirilebilir.

(4) Toplu Beslenme Sistemleri Alan Uygulaması üniversite mutfak ve yemekhanelerinde, hastane mutfağında, spor kulüplerinin mutfağı, belediyelerin mutfakları, toplu beslenme yapılan kamu ve özel kuruluşlarda, okul mutfakları ve Staj/ Beslenme ve Diyetetik Uygulamaları Komisyonu tarafından uygun görülen diğer kurum ve kuruluşlarda yapılır.

(5) Öğrencilerin uygulamaların %80'ine devam zorunluluğu bulunmaktadır. Öğrencilerin uygulamaya devamı "Uygulamaya Devam Çizelgesi" ile takip edilir. Herhangi bir nedenle uygulamaya katılmayan öğrencinin mazeretini belgelemesi gerekmektedir.

(6) Öğrencinin sağlık raporu devam yükümlülüğünü kaldırmaz. Sağlık durumu düzeldiğinde uygulamayı telafi eder.

(7) Uygulamanın yapıldığı hastane veya kurumun çalışma saatine göre günde 60 (altmış) dakikadan daha fazla geç kalan öğrenci Klinik ve Saha Uygulama Geç Kalma Bilgi Formu'nu doldurup eğitici personele teslim eder. Bu öğrencinin yarım gün (4 saat) telafi yapması gereklidir. Öğrencinin stajda bulunmadığı süreye karşılık gelecek şekilde telafi yapması gereklidir.

(8) Bir dersin yarıyıl içi uygulamalarından başarısız olan öğrenci dersin açıldığı ilk yarıyıldan itibaren o dersi tekrar almak zorundadır.

Uygulamaların Değerlendirilmesi

MADDE 19-

(1) Ders uygulamaları Erzurum Teknik Üniversitesi Lisans Eğitim Öğretim ve Sınav Yönetmeliğine ve anabilim dalları tarafından belirlenen kriterlere göre değerlendirilir. Değerlendirme, beceri kontrol listeleri, yapılandırılmış gözlem formları, vaka inceleme raporları, uygulamalı eğitim dosyası vb. nesnel ölçüm araçları kullanılarak öğretim elemanlarınca yapılır ve ders uygulama notu verilir. Uygulamaların genel geçme notuna etkisi dersin sorumlu öğretim elemanları tarafından öğrencilere ders uygulaması başlangıcında duyurulur.

Öğrencilerin Uygulama ile İlgili Görüşleri

MADDE 20- Öğrenciler Toplu Beslenme Sistemleri Kurum Uygulamaları Öğrenci Memnuniyet Anketi, Toplum Sağlığında Beslenme Saha Uygulamaları Öğrenci Memnuniyet Anketi, Klinik Beslenme Yetişkin Uygulamaları Öğrenci Memnuniyet Anketini, Klinik Beslenme Çocuk Uygulamaları Öğrenci Memnuniyet Anketini doldurarak uygulama ile ilgili görüşlerini her uygulamanın sonunda sorumlu öğretim elemanına bildirir.

İşletmenin Uygulama ile İlgili Görüşleri

MADDE 21- İşletme, “Beslenme ve Diyetetik Bölümü Dış Paydaş Anketi” formunu doldurarak uygulama ile ilgili görüşlerini her uygulamanın sonunda sorumlu öğretim elemanına bildirir.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Hüküm Bulunmayan Haller

MADDE 22- Bu yönergede hüküm bulunmayan hallerde ilgili mevzuat hükümleri, Erzurum Teknik Üniversitesi Uygulamalı Eğitimler Yönergesi ile fakülte kurulu kararları uygulanır.

Yürürlük

MADDE 23- Bu yönerge Erzurum Teknik Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Fakülte Kurulu tarafından kabul edildiği tarihte yürürlüğe girer ve 2021-2022 eğitim öğretim yılından itibaren kayıt yaptıran ve eğitimleri devam eden tüm öğrencilere uygulanır.

Yürütme

MADDE 24- Bu yönerge hükümleri Erzurum Teknik Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi, Beslenme ve Diyetetik Bölümü, Staj/ Beslenme ve Diyetetik Uygulamaları Komisyonu Başkanlığı'na yürütülür.